

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
SÇ.TL.02	01.01.2019	0	-	Sayfa 1 / 3

1. AMAÇ: Hasta kanı ve/veya diğer vücut sıvıları ile parenteral veya mukoza yoluyla temas eden sağlık personeline yapılacak takip ve tedavi işlemlerini belirlemektir.

2. KAPSAM: Sağlık personelinin yaralanma sonrası takip ve tedavi faaliyetlerini kapsar.

3. KISALTMALAR

HBIg : Hepatit B immünglobulin

4. TANIMLAR

5. SORUMLULAR: Bu talimatın uygulanmasından hastanenin tüm birimleri ve çalışanları sorumludur.

6. FAALİYET AKIŞI

6.1 Temel İlkeler

6.1.1 Personele yaralanmalardan korunmak için hizmet içi eğitim verilmelidir.

6.1.2 Aşı ile korunabilecek hastalıklar açısından serolojik durum belirlenmeli ve aşı hikayesi öğrenilmelidir.

6.1.3 Tüm invaziv girişimlerde gerekli koruyucu önlemlere uyulmalıdır.

6.1.4 Atık toplayan personel "**Tıbbi Atık Yönetimi Prosedürü**"ndeki korunma kurallarını uygulamalıdır.

6.1.5 Tüm sağlık çalışanlarının hepatit belirteçleri bakılarak daha önceden hepatit B ile karşılaşmamış olanlar hepatit B'ye karşı aşılanmalıdır.

6.1.6 Göreve yeni başlayan her personel hepatit B aşılama programına alınmak için enfeksiyon ve antibiyotik direnç kontrol komitesi odasına başvurulmalıdır.

6.1.7 Tüm sağlık personelinin tetanoz aşısı yaptırılmalı veya yapılmış olmalıdır.

6.2 Yaralanma Sonrası Uygulanması Gerekenler

6.2.1 Genel Öneriler

- Yaralanma sonrası ilk olarak temas bölgesi su ve sabunla veya uygun bir antiseptikle yıkanmalıdır.

- Mukoza temaslarında temas bölgesi bol suyla yıkanmalıdır.

- Temas bölgesi sıkma, emme, kanatmaya çalışma vb. yöntemlerle kesinlikle travmatize edilmemelidir.

- Temas bölgesine çamaşır suyu gibi kostik ajanlar kesinlikle sürülmemelidir.

- Yaralanma sonrası acilen mesai saatlerinde enfeksiyon kontrol hemşiresi ile irtibat kurunuz

- En kısa zamanda yapılması gerekenler ve takip planlanmalıdır.

- Yaralanan kişiye enfeksiyon kontrol hemşiresi tarafından Kirli materyal sığraması **kesici delici aletle yaralanma bildirim formu** iki nüsha halinde doldurulmalıdır.

- Kirli materyal sığraması **kesici delici aletle yaralanma bildirim formu** enfeksiyon kontrol hemşiresi tarafından dosyalanmalıdır.

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
SÇ.TL.02	01.01.2019	0	-	Sayfa 2 / 3

- Temas sonrası izlem ve profilaksi uygulamaları enfeksiyon kontrol hemşiresi ve enfeksiyondan sorumlu hastalıkları doktoru tarafından yürütülmelidir.

6.3 Temas Sonrası İzlem ve Profilaksi

6.3.1 Yaralanan kişinin tetanoz profilaksisi ve HBV, HCV ve HIV açısından araştırılması yapılmalıdır.

6.4 Temas Sonrası Tetanoz Profilaksisi

6.4.1 Kesici-delici alet ile yaralanan kişinin tetanoz aşısı hikayesi sorgulanmalıdır.

6.4.2 Tetanoz aşısı yapılmamışsa tetanoz aşısı yapılmalı, ayrıca yaralanmadan sonraki 24-72 saat içinde başvurulmuşsa eş zamanlı olarak diğer koldan da tetanoz immünglobilini yapılmalıdır.

6.4.3 Tetanoz aşısı 1.ay ve 6.ay olmak üzere üç doza tamamlanmalıdır.

6.4.4 Daha önce aşılanmış kişilerin yara tipi ve son aşı üzerinden geçen süre göz önüne alınarak aşılama şeması veya rapel doz yapılması planlanmalıdır.

6.5 Temas Sonrası Hepatit B Profilaksisi

6.5.1 HBsAg pozitif bir hastanın kan veya diğer vücut sıvılarıyla iğne batması, mukoz membranlara sıçrama veya sağlam olmayan deriye bulaşma yoluyla temas eden sağlık personelinin anti HBs veya anti HBc antikoru negatif ise (yaralanan kişi taşıyıcı veya bağışık değilse) ilk 24-72 saat içinde 0.06 mL/kg hepatit B immünglobulin (HBIg), eş zamanlı olarak diğer koldan da hepatit B aşısı yapılmalıdır. Ve takiben 1ay ve 6 ay sonra aynı doz aşı tekrarlanarak aşı şeması tamamlanmalıdır. Aşı uygulaması 0,1, 2 ve 12.ay şeklinde de yapılabilir.

6.5.2 Kan ve vücut sıvısı ile temas edilen hastanın ve/veya temas eden sağlık personelinin serolojik durumları bilinmiyorsa, hemen aşı uygulamasına başlanmalı, ilk 48-72 saat içinde serolojik veriler elde edilebiliyorsa, sonuçlar elde edildiğinde hastada HBsAg pozitif, buna karşın yaralanan sağlık personeli taşıyıcı veya bağışık değilse 0.06 mL/kg HBIg intramüsküler yolla yapılmalıdır.

6.5.3 Anti HBs ve/veya anti HBc antikoru pozitif olan sağlık personeline temas sonrası aşı veya HBIg uygulanmasına gerek yoktur.

6.5.4 Daha önceden aşılama şeması tamamlanmış, kan ve diğer vücut sıvılarıyla yoğun teması olan sağlık personelinin antikor titresi 10 IU/mL'nin altına düştüğünde tek doz rapel aşı yapılmalıdır.

6.6 Hepatit C Profilaksisi

6.6.1 HCV antikoru taşıyan bir kişinin kanıyla temas eden sağlık personeline öncelikle lokal bakım önerileri verilmelidir.

6.6.2 Yaralanma sonrası HCV RNA 2-8 haftalar arasında, ALT ve anti-HCV Ab testleri ise hemen ve 3. Ay ve 6. ay sonunda yapılmalıdır.

6.6.3 İmmünglobilin uygulaması yararsız olması nedeniyle yapılmamalıdır.

6.6.4 HCV ile bulaş sonrası iki hafta içinde polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) ile HCV genomu tespit edilebilme bu nedenle erken tanıda kullanılabilir. HCV RNA istemi enfeksiyon hastalıkları doktoru tarafından planlanmalıdır.

DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
SÇ.TL.02	01.01.2019	0	-	Sayfa 3 / 3

6.7 Temas Sonrası HIV Profilaksisi

6.7.1 HIV ile bulaş şüphesi varsa hemen bazal olarak anti HIV bakılmalı, 6.hafta, 3.ay ve 6.ay sonrası test tekrarlanmalıdır.

6.7.2 Yaralanan personele antiretroviral profilaksi uygulanmasına enfeksiyon hastalıkları doktoru tarafından karar verilmelidir.

6.7.3 HIV için etkinliği kanıtlanmış aşı ve immünglobulin yoktur.

6.7.4 Tedaviye temas sonrası mümkün olan en kısa sürede, ideali bir saat içinde başlanmalıdır.

6.7.5 Profilaksi için zidovudin (AZT) ve lamuvidin kombinasyonu uygulanmalıdır. Eğer temasın yoğun olduğu düşünülüyorsa kombinasyona indinavir ilave edilmelidir. Profilaksi 28 gün süreyle uygulanmalıdır.

TAKİP YAKLAŞIMI

KAYNAK	HEMEN	2. HAFTA	6. HAFTA	12. HAFTA	6. AY
HIV pozitif Anti	HIV Anti	HIV Anti	HIV Anti	HIV	HIV pozitif Anti
HBsAg	pozitif				
HCV pozitif	Anti-HCV ALT	HCVRNA?		Anti-HCV ALT	Anti-HCV
Bilinmiyor	Anti-HIV Anti-HBs Anti-HCV HBs Ag ALT	Anti-HIV	Anti-HIV	Anti-HIV	Anti-HIV Anti-HCV ALT

7. İLGİLİ DÖKÜMANLAR

7.1 Tıbbi Atık Yönetimi Prosedürü

7.2 Kesici delici aletle yaralanma bildirim formu

HAZIRLAYAN ÇALIŞAN GÜVENLİĞİ KOMİTESİ	KONTROL EDEN KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ	ONAYLAYAN BAŞHEKİM
--	--	-------------------------------------